

Ricard Salvat

In Memoriam

Carme Riera

ILLES BALEARS

La mort de Ricard Salvat m'agafà desprevinguda. No sabia que estigués malalt ni suposava que ens podria dir adéu d'una manera tan sobtada. Tal vegada, perquè en Ricard era per a mi un punt de referència massa fort i com a tal mai no m'havia fet a la idea que podria desaparèixer. Sovint, al llarg dels molts anys de la nostra amistat, sentia necessitat de saber la seva opinió sobre el que passava al nostre país, a Catalunya, a Espanya, però també a fora, arreu del món i encara que no sempre coincidíem, el que ell considerava, fonamentat en els raonaments més que no pas en la visceralitat, calia tenir-ho en compte.

Arran de la medalla d'or que li va concedir l'Ajuntament de Barcelona, Joan Ollé —que feu l'elogi de Salvat—, manifestà que en Ricard era tan educat que fins i tot quan es mirava al mirall es parlava a si mateix de vostè i ho repetí després a l'acte de comiat al tanatori de Les Corts. Un acte en el qual els elogis ditiràmics de molta gent de teatre em semblaren d'un enfarfegament embafador. En especial perquè algunes de les persones que els entonaven no deien el mateix del Salvat

viu. Però no, no era el cas del Joan Ollé fidel sempre al seu mestre i que en el seu parlament remarcava un aspecte de Salvat que a mi també em va cridar l'atenció des del mateix moment que el vaig conèixer, abans, molt abans que ell em conegués a mi: el ben educat que era amb tothom.

L'educació de Salvat no era fruit dels convencionalismes sinó del respecte que la gent li mereixia. Malgrat ser un gran admirador de la cultura germànica —havia viscut a Alemanya durant un temps i d'aquest temps tracta la seva novel·la, avui sortosament recuperada i en circulació, *Animals destructors de lleis*—, sempre em semblà que havia rebut una forta influència francesa, ja que per als francesos l'educació en el tracte social, que ells anomenen *politesse*, no és altra cosa que la manifestació anímica del respecte que els altres ens mereixen i surt d'aquesta convenció tan necessària, no és cap fórmula convencional.

Naturalment el senyor Salvat tenia molts d'altres mèrits a banda de l'educació, era un extraordinari home de teatre, una persona cultíssima, cosmopolita de

■ Ricard Salvat i Araceli Bruch.
Atenes (1982).
(Aymerich/ Centre de Documentació i Museu de les Arts Escèniques. Institut del Teatre.)

debò i no gens provinciana i un professor universitari brillant.

Gràcies a ell, la gent de la meva generació s'acostà al teatre d'Espriu i durant l'època en la qual dirigí el Festival Internacional de Sitges ens obrí els ulls al que es feia arreu del món. De fet, quan ell

deixà de dirigir-lo el Festival se'n ressentí força —i tots nosaltres també—, tant és així que aviat deixà de convocar-se. Sense Salvat em penso que havia perdut el nord.

Des que en Ricard no hi és em sento més pobra i estic segura que no sóc l'única dels seus amics a notar un gran buit.